

23. juni 2017

Notat vedrørende undervisningsvejledere i Silkeborg Kommune

Baggrund

Skolernes undervisningsvejledere spiller en central rolle i forhold til at indfri målene i folkeskolereformen om at øge børnenes læring og trivsel. Samtidig er undervisningsvejlederne vigtige i forhold til udvikling af lærings- og undervisningsmiljøer gennem vejledning af kolleger, evaluering, analyse af data og omsætning til pædagogisk praksis.

Skolerne er imidlertid udfordret i den daglige praksis omkring undervisningsvejlederne. Det er ikke alle vejledere, der har en stor nok vejledningsopgave til, at de kan vedligeholde og udvikle deres vejledningskompetencer.

Hvad er en undervisningsvejleder?

I Forhandlingsprotokollatet mellem KL og LC fra 25. februar 2008, hvor funktionen som undervisningsvejleder første gang optræder, er der i bilag 12 nærmere beskrevet, hvad parterne lægger i funktionen. Her lægges bl.a. vægt på, at undervisningsvejlederen:

- Skal have kompetencer, der rækker ud over linjefagskompetence i faget
- Skal kunne vejlede kolleger og ledelse om fag, undervisning, evaluering, progression, samarbejde og prioriteringer
- Skal kunne coache og supervisere kolleger samt gennemføre opfølgende reflekterende samtaler

Bilagsteksten pointerer altså både en forventning til undervisningsvejlederens kompetencer og funktion. *Det er værd at bemærke, at der primært er fokus på kollegarettede vejledning frem for elevrettede funktioner.*

Hidtidig praksis i Silkeborg Kommune

I november 2010 udarbejdede Skoleafdelingen et notat, som præciserede, hvilke parametre skolerne anbefalede at indtænke i forbindelse med vurderingen af, om en lærer blev tillagt en funktion som undervisningsvejleder, og dermed jf. overenskomsten skulle have udbetalt undervisningsvejledertillæg.

Notatet præciserer dels et kvalifikationskrav, men også en pointering af, at det er *skolelederen, der har kompetencen til at vurdere, om den pågældende lærer tildeles en opgave, der kan defineres som undervisningsvejledning.*

Vejlederbegrebet har som bekendt været brugt lidt i flæng på kommunens skoler, og har dækket over alt fra ressourcepersoner, skolebibliotekarere til undervisningsvejledere.

I forlængelse af en henvendelse fra Silkeborg Lærerforening i november måned 2016 vedr. udbetaling af undervisningsvejledertillæg, har Skoleafdelingen opfordret skolelederne til at vurdere, om der er lærere, der varetager undervisningsvejlederopgaver, og som dermed skal have udbetalt tillæg. Skoleafdelingen har bedt skolelederne vurdere, om der er lærere, der skal have udbetalt tillæg med *tilbagevirkende* kraft.

Primo maj 2017 fremsendte Skoleafdelingen til Silkeborg Lærerforening en liste over de lærere, der på baggrund af skoleledernes vurdering er berettiget til at få udbetalt tillægget. Silkeborg Lærerforening har herefter fremsendt en liste med navne på lærere, der selv mener at være berettiget til tillægget. Denne liste er sendt til gennemsyn hos skolelederne. Med undtagelse af tre enkelttilfælde fastholder skolelederne deres oprindelige vurdering og kan altså ikke imødekomme de resterende læreres ønske om udbetaling. Skolelederne har i deres vurdering lagt vægt på, at skelne mellem lærere der fungerer som ressourcelærere og i den rolle bl.a. varetager kollegial sparring og egentlige undervisningsvejledere, der med ledelsesmæssig legitimering forventes at intervenere i kollegers praksis. Vejledere forventes altså at have en særlig viden om "hvad der virker" i relation til elevernes læring og trivsel, og gives med andre ord et ledelsesmæssigt mandat til at vejlede kolleger med baggrund i denne viden.

Silkeborg Lærerforening og Skoleafdelingen har forskellig opfattelse af, i hvilket omfang tillægget skal udbetales med tilbagevirkende kraft.

Skoleafdelingen vurderer sammen med skolelederne, at der først fra og med skoleåret 2015/16 har været sat fokus på den kollegarettede vejledning. Frem hertil har vejlederopgaven primært været defineret i relation til en enkelt elev eller elevgruppe, og vurderes altså ikke at kvalificere til udbetaling af tillæg.

Fremadrettet praksis

Det er på skoleledermøde i juni 2017 besluttet, at nedenstående fungerer som fælles grundlag for forståelsen af opgaven som undervisningsvejleder, og hvordan ledelse og vejleder indgår aftale:

Skoleafdelingen vil på baggrund af det hidtidige forløb omkring undervisningsvejledere opfordre skolelederne til i forbindelse med arbejdsfordelingen at være meget tydelige og eksplicitte, såfremt de ønsker at tillægge lærere en undervisningsvejlederopgave. Det bør således tydeligt fremgå af den pågældendes opgaveoversigt, ligesom der bør foreligge en funktionsbeskrivelse. En undervisningsvejleder løser opgaver, der er at forstå som "delegeret ledelse".

Skoleafdelingen anbefaler, at følgende elementer indgår i beskrivelsen:

Vejlederen

- indgår i tæt samarbejde og sparrer med ledelsen omkring faglige pædagogiske strategier samt implementering af indsatser,
- udøver vejledning og intervenserer i forhold til de pædagogiske og didaktiske indsatser,
- understøtter og kvalificerer personalets arbejde med at planlægge, gennemføre og evaluere målstyrede læringssituationer med henblik på at øge alle elevers læringsudbytte,
- understøtter fælles læring på måder, der udfordrer og udvikler eksisterende undervisningspraksis og læringskultur,
- faciliterer kollegiale læreprocesser og understøtter professionelle læringsfællesskaber,
- rammesætter og koordinerer faglige diskussioner og udviklingstiltag,
- rådgiver og vejleder med afsæt i data om elevernes læring og på baggrund af nyeste forskning.

Der vil fortsat herudover være personale, der løser opgaver som ressourcelærere mv.

Bilag der refererer til notatet: "Grundlag for vejlederkultur" og "Vejlederens rolle og opgaver"

17. juni 2017

Grundlag for den gode vejlederkultur på skolerne

Bilag til notat vedr. undervisningsvejledere i Silkeborg Kommune

Vi anerkender den betydning, som lærernes tilrettelæggelse, prioritering og udførelse af undervisningsopgaven har for elevernes læring og trivsel. Derfor ønsker vi at understøtte en skolekultur, som er kendetegnet ved åbenhed, samarbejde og dialog. En kultur hvor alle oplever sig som lærende, og hvor der eksperimenteres med at udvikle og forstå betydningen af egen praksis gennem professionelle læringsfællesskaber. Det er vores ambition at styrke refleksion og udvikling gennem en stærk vejledningskultur.

For at arbejde kvalificeret med vejledning er det nødvendigt at roller og forventninger afklares. Den pædagogiske vision og ledelse af den enkelte skole bliver omdrejningspunktet for vejlederkulturen. Det er vigtigt, at ledelsens, vejlederens og personalets rolle er tydelig beskrevet og forstået, så alle parter har klare forventninger til samarbejdet.

Dette grundlag er udarbejdet for at skabe et fælles afsæt for vejlederkulturen i Silkeborg Kommune. Grundlaget skitserer forventningerne til ledelsen, vejlederens og det pædagogiske personales rolle i en kollektiv forståelse af skolen som en lærende organisation og danner hermed den overordnede ramme for skolens vejlederkultur. Med baggrund i det fælles arbejdsgrundlag udarbejder skolelederen funktionsbeskrivelser, hvoraf de enkelte vejlederes arbejdsopgaver præciseres og afstemmes til den enkelte vejleders muligheder- og skolens forventninger.

Formål med den gode vejlederkultur

- Udvikle de professionelle læringsmiljøer, så elevers læring og trivsel øges
- Styrke den pædagogiske ledelse og kvalificere strategier og indsatser gennem ledelsens sparring med vejlederne
- Styrke personalets læring og kompetenceudvikling

Vejlederens rolle

- Indgår i tæt samarbejde og sparrer med ledelsen omkring faglige pædagogiske strategier samt implementering af indsatser,
- udøver vejledning og intervenserer i forhold til de pædagogiske og didaktiske indsatser,
- understøtter og kvalificerer personalets arbejde med at planlægge, gennemføre og evaluere målstyrede læringsituationer med henblik på at øge alle elevers læringsudbytte,
- understøtter fælles læring på måder, der udfordrer og udvikler eksisterende undervisningspraksis og læringskultur,
- faciliterer kollegiale læreprocesser og understøtter professionelle læringsfællesskaber,
- rammesætter og koordinerer faglige diskussioner og udviklingstiltag,
- rådgiver og vejleder med afsæt i data om elevernes læring og på baggrund af nyeste forskning.

Ledelsens rolle

- understøtter udvikling af en vejledningskultur i samarbejde med vejlederne,
- definerer og distribuerer pædagogiske og didaktiske opgaver til vejlederne,
- udmønter strategier og indsatser for det professionelle læringsmiljø i samarbejde med vejlederne,
- definerer, konkretiserer, fastholder og understøtter vejlederens forståelse af egen vejlederidentitet og udmøntning af vejlederfunktionen,
- rammesætter og legitimerer vejlederens arbejde i forhold til medarbejderne.

Det pædagogiske personales rolle

- opsøger og deltager i vejledning med henblik på at udvikle egen praksis,
- åbner op og giver indblik i egen praksis for kolleger og vejleder, f.eks. med inddragelse af observation af undervisning,
- reflekterer over og udvikler egen praksis i samarbejde med vejlederen.

Gældende arbejdstidsaftale mellem Silkeborg Kommune og Silkeborg Lærerforening:

<https://skolestyrelse.silkeborg.dk/Bilag/Bilag-1-Overordnet-styring/1-14-Arbejdstidsaftaler> (link rettet pr. 26. april 2019)

Dette dokument er bilag til Notat vedrørende undervisningsvejledere i Silkeborg Kommune af 17. juni 2017.

17. juni 2017

Vejlederens rolle og opgaver

Bilag til notat vedr. undervisningsvejledere i Silkeborg Kommune

Formål med vejledning

- Udvikle de professionelle læringsmiljøer, så elevernes læring og trivsel øges
- Styrke den pædagogiske ledelse og kvalificere strategier og indsatser gennem ledelsens sparring med vejlederne
- Styrke personalets læring og kompetenceudvikling

Vejlederens rolle og opgaver

- Indgår i tæt samarbejde og sparrer med ledelsen omkring faglige pædagogiske strategier samt implementering af indsatser
- Udøver vejledning og intervenser i forhold til de pædagogiske og didaktiske indsatser
- Understøtter og kvalificerer personalets arbejde med at planlægge, gennemføre og evaluere målstyrede læringsituationer med henblik på at øge alle elevernes læringsudbytte
- Understøtter fælles læring på måder, der udfordrer og udvikler eksisterende undervisningspraksis og læringskultur
- Faciliterer kollegiale læreprocesser og understøtter professionelle læringsfællesskaber
- Rammesætter og koordinerer faglige diskussioner og udviklingstiltag
- Rådgiver og vejleder med afsæt i data om elevernes læring og på baggrund af nyeste forskning

Dette dokument er bilag til Notat vedrørende undervisningsvejledere i Silkeborg Kommune af 17. juni 2017.